

انقلاب مشروطه . فراماسونری

و

ارمنیان ایران

نگارش:

دکتر ادیک باغداساریان

(ا.گرمانیک)

Էդիկ Բաղդասարյան

**Պարսկաստանի 1905-1911 թթ.
Մահմանադրական շարժումը,
Մասոնականությունը և Իրանահայերը**

قلعه فراموشی

Անուշ բերդ – Anush Castle

**A short History of the
Iranian Constitutional movement (1905-1911),
Freemasonry and Iranian Armenians**

(In Persian)

By

Edic Baghdasarian

(Ed. Germanic)

Armenian Research Center

Toronto – Canada

ISBN: 978-1-990573-12-5

مرکز پژوهشهای ارمنی - تورونتو - کانادا

انقلاب مشروطه . فراماسونری و ارمنیان ایران

نگارش:

ادیک باغداساریان
(ا.گرمانیک)

۱۴۰۱

تورونتو - کانادا

۲۰۲۳

فهرست

پیشگفتار.....	۵
پیوندهای تاریخی ایرانیان و ارمنیان	۷
منشاء فراماسونری.....	۵۳
مروری بر تاریخ	۶۲
قلعه یا دژ فراموشی ، دژ آهوش یا آنوش	۶۲
جنبش مشروطه و ارمنیان ایران	۶۷
انقلاب مشروطه و حقوق اجتماعی ارمنیان	۸۳
نهضت مشروطه ایران و احزاب و گروه های سیاسی ارمنی	۸۶
ارمنیان و فراماسونری در ایران	۹۱
فراماسونی در زمان سلطنت پهلوی.....	۱۱۰
دوره محمدرضا پهلوی.....	۱۱۵
انجمن اخوت، فراماسونری و کارگزاران دوران پهلوی	۱۱۷
فراماسونری پس از انقلاب ۱۳۵۷ (۱۹۷۹)	۱۳۰
لژ بزرگ ایران در تبعید	۱۳۱
سخن پایان	۱۳۹
پایان.....	۱۴۱

**پیشکش به روان پاک پدر و مادر نگارنده
شادروان بارتق باغداساریان
شادروان مروارید آوتیان**

**پیشکش به روان پاک پدر و مادر همسر م بانو تامار پانوسیان
شادروان ماردروس پانوسیان
شادروان شوقر سیرکی**

**نگارنده از جناب آقای مهندس واروژ کیورغیان برای پشتیبانی مالی چاپ و
انتشار این کتاب صمیمانه سپاسگزاری می نماید.**

پیشگفتار

سالها موضوع تشکیلات مخفی، گروه‌ها، اتحادیه‌ها و انجمن‌های سری توجه مرا به خود جلب کرده بود لذا از مدت‌ها پیش به گردآوری منابع پرداختم و در پی نگارش تاریخ جامع بنایان آزاد در چندین مجلد برآمدم.

در ابتدا هدف من نوشتن تاریخ بنایان آزاد یا فراماسونری در میان ارمنیان بود، اما در نهایت شایسته و بایسته دیدم تاریخ جامع انجمن‌های مخفی ارایه شده سپس به بنایان آزاد بپردازم. یکی از پدیده‌های مهم تاریخ ایران رویداد انقلاب مشروطیت بود که فراماسون‌های خارجی، ایرانی و ارمنی نقش اساسی در آن داشتند.

این جلد به تاریخ مختصر انقلاب مشروطه و نقش فراماسون‌ها اختصاص دارد که جلد سیزدهم از مجموعه تاریخ تشکیلات مخفی به شمار می‌رود. شایان ذکر است که تا کنون هیچ کتابی از سوی ارمنیان با محتوای این مجموعه منتشر نشده است به جز از یک جزوه مختصر^۱ و چند مقاله.

همانگونه که پیشتر یاد شد، این مجموعه از ۱۳ جلد زیر تشکیل شده است که در آینده چندین جلد دیگر به آن اضافه خواهد شد:

۱. جلد ۱ - نگاهی اجمالی به تاریخ انجمن‌های مخفی. (به ارمنی).

۲. جلد ۲ - تاریخ عمومی فراماسونری. (به ارمنی).

^۱ - Հ Իորդանյան, Վ. Իորդանյան, Հայ Մասոնականության Պատմությունից, Երևան 2014, 92 էջ:

۵. یوردانیان، و. یوردانیان، شمه‌ای از تاریخ فراماسونری ارمنی، ایروان ۲۰۱۴، ۹۲ صفحه.

۳. جلد ۳ - فراماسونری در کشورهای مختلف - کتاب ۱ (به ارمنی).
۴. جلد ۴ - فراماسونری در کشورهای مختلف - کتاب ۲ (به ارمنی).
۵. جلد ۵ - فراماسونری در کشورهای مختلف - کتاب ۳ (به ارمنی).
۶. جلد ۶ - انجمن ها و جنبشهای مخفی در تاریخ ارمنستان - کتاب ۱. (به ارمنی).
۷. جلد ۷ - انجمن ها و جنبشهای مخفی در تاریخ ارمنستان - کتاب ۲. (به ارمنی).
۸. جلد ۸ - تاریخ فراماسونری ارمنیان ، کتاب ۱. (به ارمنی).
۹. جلد ۹ - تاریخ فراماسونری ارمنیان ، کتاب ۲. (به ارمنی).
۱۰. جلد ۱۰ - تاریخ فراماسونری ارمنیان ، کتاب ۳. (به ارمنی).
۱۱. جلد ۱۱ - جنبش مشروطه ایران ۱۹۰۵-۱۹۱۱ ، فراماسونری و ارمنیان ایران. (به ارمنی).
۱۲. جلد ۱۲ - جنبش مشروطه ایران ۱۹۰۵-۱۹۱۱ ، فراماسونری و ارمنیان ایران. (به انگلیسی).
۱۳. جلد ۱۳ - جنبش مشروطه ایران ۱۹۰۵-۱۹۱۱ ، فراماسونری و ارمنیان ایران. (به فارسی)
- نگارنده لازم می داند از همه کسانی که وی را در این راه یاری نموده اند سپاسگزاری نماید، و بنا به میل آنها نامهایشان را به یاد نمی کنم. در پایان از دیدگاه های سازنده خوانندگان و اندیشمندان سپاسگزاری می نمایم.

ادیک باغداساریان

(ا. گرمانیک)

ژانویه، ۲۰۲۳

edbagh@gmail.com

www.Edic-Baghdasarian.com